

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۶/۱۵

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت شست و پنجم)

موزمبیق Mozambique

(قسمت اول)

نام اختصاری: M2

نام رسمی: جمهوری موزمبیق Republic of Mozambique

نام جهانی: موزمبیق Mozambique

نام محلی: موسامبیک Mocambique

نام قبلی: افریقای شرقی پرتگالی Portuguese East Africa و جمهوری مردم موزمبیق People's Republic of Mozambique.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره شرقی، نیم کره جنوبی. کشور موزمبیق در منطقه جنوب شرقی براعظم افریقا، در کنار کانال موزمبیق Mozambique Channel، بین طول البلد های شرقی 30°-41° و عرض البلد های جنوبی 10°-26° موقعیت دارد.

مساحت: 779380km² یا 299761.5 میل مربع (سی و ششمین کشور جهان). خشکه 786380km² و آب 13000km²

حدود اربعه:

شمال: تانزانیا Tanzania – 840Km، ملاوی Malawi و زمبیا Zambia 439Km،

جنوب: جمهوری افریقای جنوبی South Africa Republic،

شرق: بحر هند Indian Ocean، تنگه (کانال) موزمبیق و ملاوی،

غرب: ملاوی (بشمول سرحدات شرقی و شمالی) – 1496Km، جهیل نیاسا Niasa Lake، زیمبابوی Zambabwi – 1402Km، جمهوری افریقای جنوبی (بشمول سرحد جنوبی) – 496Km و اسواتنی Eswatini (قبلاً سوازیلند) – 108Km.

موزمبیق با خشکه 4783km و با آب 2470km سرحد دارد.

نوت: معلومات فوق الذکر نشان میدهد که ملاوی در شمال، شرق و غرب بخش های از موزمبیق موقعیت دارد. اگر خواننده گان عزیز نقشه را به دقت ببینند، متوجه خواهند شد که ملاوی واقعاً در سرحدات جنوبی شرقی و غربی خود با موزمبیق همسرحد است.

کوه ها: بنگا Binga، چیپرونو Chiperone، انگو Inago، نامولی Namuli و تومبین Tombine.

قلل مرتفع: نامولی – 2491m و بنگا – 2436m

دریاها: لیمپوپو Limpopo، ساوا Sava، زامبزی Zambezi، رووما Rouama، لوگیندا Lugenda، لیگونها Ligonha و لوریو Lurio.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

اقلیم: موزمبیق اقلیم گرم و حاروی دارد. تابستان های آن بسیار گرم و مرطوب و زمستان های آن گرم و خشک میباشد. درجه متوسط گرما مناطق شمالی این کشور در ماه جنوری $30C^0$ (در جنوب $26C^0$) و در ماه جولای $20C^0$ (در جنوب $15C^0$) ثبت شده است.

هوای سطوح مرتفع و مناطق کوهستانی موزمبیق معتدل است. در این کشور هر سال بطور متوسط حدود 750 الی 1000mm باران میبارد. میزان بارنده گی در مناطق ساحلی آن بیشتر است.

سایر خصوصیات جغرافیایی: موزمبیق در مناطق ساحلی خود زمین های هموار زیاد دارد که در جنوب بر وسعت آن افزوده شده و رو به غرب و شمال در نزدیک ارتفاعات مرکزی به پایان میرسند. مدار راس الجدی از نواحی جنوبی این کشور میگذرد.

موزمبیق در شرق و مناطق ساحلی از سطح آب بحر ارتفاع زیاد ندارد، اما بطرف غرب آرام – آرام ارتفاع میگیرد. این مناطق موزمبیق نیمه کوهستانی اند که دو قله مرتفع آن نامولی و بینگا در حدود 2500m ارتفاع دارند. دریای رووما در شمال موزمبیق در سرحد مشترک با تانزانیا جریان دارد. دریا های موزمبیق که عموماً از مناطق کوهستانی سرچشمه میگیرند، در بحر هند به کانال موزمبیق می ریزند.

این کشور در همین کانال دارای چند جزیره خورد و بزرگ دارد که بزرگترین آن بازروتو Bazruto نام دارد. بصورت عموم مناطق ساحلی موزمبیق که در کناره های کانال موزمبیق موقعیت دارند، بعلت گرمی هوا و باران فراوان، درختان و گیاهان زیادی دارد و جنگلات انبوه سرتاسر این سواحل را پوشانیده اند.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه موزمبیق از سطح بحر (بحر هند) با ارتفاع صفر متر و مرتفع ترین آن (مونت بینگا Monte Binga) است که 2436m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی – بشری:

پایتخت: ماپوتو Maputo (نام قبلی لورنسومارکیز Lourencco Marques). نفوس 1.16 میلیون (2023). نفوس: 33350954 نفر (جولای – 2024).

نوت: موزمبیق از جمله کشورهای است که ایدز AIDS حیات انسان ها را بصورت جدی تهدید نموده و از طول عمر آن ها میکاهد و در نتیجه افزایش سالانه نفوس موزمبیق کند شده است.

خصوصیات دموگرافیکی نفوس موزمبیق قرار ذیل اند:

تراکم نفوس در $1km^2$	41 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	106 نفر
نفوس شهری	38.8%
نفوس دهاتی	61.2%
فیصدی شهری شدن	4.24% (2025 – 2020)
0 – 14 ساله	45.57% (مرد 6950800 و زن 6766373 نفر)
15-24 ساله	19.91% (مرد 2997529 و زن 2994927 نفر)
25 – 54 ساله	28.28% (مرد 3949085 و زن 4564031 نفر)
55 – 64 ساله	3.31% (مرد 485454 و زن 509430 نفر)
بالا تر از 65 ساله	2.93% (مرد 430797 و زن 449771 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.03 مرد/ زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.03 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	1 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 25 – 54 سالگی	0.86 مرد/ زن
تناسب جنسیت از 55 – 64 سالگی	0.94 مرد/ زن

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

تناسب جنسیت بالاتر	0.88 مرد/ زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	0.97 مرد/ زن
تولد در هزار نفر	37.47 نفر
مرگ و میر در هزار نفر	10.25 نفر
رشد سالانه نفوس	2.56%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	61.38 (پسران 63.37 و دختران 59.33)
اوسط عمر در کل نفوس	57.1 سال
اوسط عمر در مردان	55.76 سال
اوسط عمر در زنان	58.49 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	4.81
اوسط سن مادران در زایمان اول	19.2
مرگ و میر زنان در هر تولد	289 نفر
	100000

تقسیمات اداری: موزمبیق 10 ولایت Provinces و یک شهر دارد:
الف- ولایات: کابو دلگادو Cabo Delgado، غزه Gaza، اینهمبین Inhambane، مانیکا Manica، مایپوتو Maputo، سدیدی دی مایپوتو Cidade de Maputo، نامپولا Nampula، نایسا Niassa، سوفالا Sofala، تیتی Tete و زامبیزا Zambezia.
ب- شهر: سدیدی cidade.

شهرها:

ماتولا Matola، نفوس 1032197 نفر،
نامپولا Nampula، 743125 نفر،
بیرا Beira، 533825 نفر،
چیمویو Chimoio، 372821 نفر،
کولیمن Quelimane، 349842 نفر.

نژاد: سیاه پوست افریقایی 99% (ماکوا Makuwa)، تسونگا Tsonga، لوموی Lomwe، سینا Sena و دگران)، مستیزو Mestizo - 0.8% و سایرین (اروپایی ها، هندوها، پاکستانی ها و چینیایی) - 0.2% (2017).
زبان: مخوا Makuwa - 26.1%، پرتگالی (رسمی) - 16.6%، تسونگا Tsonga - 8.6%، نیانجا Nyanja - 8.1%، سینا - 7.1%، لوموی - 7.1%، کوابو Chuwabo - 4.7%، نیداو Ndua - 3.8%، تسوا Tswa - 3.8%، سایر زبانهای محلی موزمبیقی - 11.8%، سایرین زبانها 0.5% و ناشناخته ها 1.8% (2017).

رسم الخط: عربی.

دین و مذهب: رومن کاتولیک 27.2%، اسلام 18.9%، زوینست مسیحی Zionist - 15.6%، پننتیکاستال Pentecostal - 15.3%، انگلیکان Anglican - 1.7%، سایرین زبانها 4.8%، بی عقیده 13.9% و ناشناخته ها 2.5% (2017).

طرز حکومت: جمهوری ریاستی. قانون اساسی موزمبیق برمیگردد به سال 1975 که در سالهای 1990 و 2004 مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

رییس جمهور فعلی این کشور دانیال فرانسیسکو چاپو Daniel Francisco CHAPO (وظیفه: 15 جنوری 2025) و نخست وزیر ماریا بنویندا دیلفینا لیوی Maria Benvinda Delfina LEVI (وظیفه: 17 جنوری 2025) میباشند.

رییس جمهور موزمبیق با رای مردم برای 5 سال انتخاب میگردد و دو دوره کار کرده میتواند. انتخابات قبلی ریاست جمهوری این کشور بتاريخ 9 اکتوبر سال 2024 صورت گرفته و انتخابات بعدی در سال 2024 دایر خواهد شد. نخست وزیر و وزرای کابینه از سوی رییس جمهور تعیین میگرددند.

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

شورای جمهوری Assembly of the Republic موزمبیق 250 عضو دارد که 248 نفر آن از روی لست احزاب و 2 نفر با رای مردم از بین موزمبیقی های که در خارج از کشور زنده گی میکنند، برای 5 سال انتخاب میگردند.

انتخابات گذشته شورای جمهوری این کشور بتاريخ 10 اکتوبر 2024 صورت گرفته و انتخابات آینده در ماه اکتوبر سال 2029 دایر خواهد شد. سن رأی دهی در این کشور 18 سالگی و رای دهی عام میباشد. نظام حقوقی موزمبیق بر قوانین مدنی پرتگال، شریعت اسلامی (در بعضی مناطق) و روایات عنعنوی استوار است. ستره محکمه Supreme Court عالیترین ارگان قضایی این کشور است که یک رییس (قاضی القضاة) و پنج قاضی ارشد دارد که از طرف رییس جمهور به مشوره شورای جمهوری معین میشوند، برای مدت 5 سال کار میکنند.

دومین محکمه، محکمه قانون اساسی است که یک رییس و 7 قاضی آن از سوی رییس جمهور (یک نفر)، شورای جمهوری (5) و شورای عالی قضا (یک) انتخاب میشوند. موزمبیق بعد از این دارای محاکم اداری، شهری، ولایاتی و ولسوالی ها، محکمه گمرکی، محکمه کار و کارگر و محکمه امور عنعنوی است که دعوی مردم، اتباع خارجه، شرکتهای و دولت رسیده گی میکند و فیصله ها صادر مینماید.

احزاب سیاسی:

جنبش دموکراتیک موزمبیق Democratic Movement of Mozambique (رهبر: لوتریو سیمانگو Luterio SIMANGO)،

حزب آزادی موزمبیق Liberation Front of Mozambique (رهبر: فیلیپ نیوسی Filipe NYUSI)،
مقاومت ملی موزمبیق Mozambican National Resistance (رهبر: اوسوفو مومادی Ossufo MOMADE).

گروه های فشار:

سازمان حقوق بشری موزمبیق، اتحادیه های اصناف، فعالین مدنی و مدافعین حقوق زنان.

روز آزادی: 25 جولای (1975 از پرتگال).

رخصتی ملی: روز آزادی (25 جون).

عضویت در ملل متحد UN: 17 سپتمبر 1975

عضویت در مجامع جهانی:

ACP, AfDB, AU, C, CD, CPLP, EITI (compliant country), FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (NGOs), ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (correspondent), ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, NAM, OIC, OIF (observer), OPCW, SADC, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNISFA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO.

بیرق ملی: سه پارچه افقی مساوی. بالا سبز، میانه سیاه و پایین زرد که توسط نوار های کمبر سفید از هم جدا شده اند. بطرف چپ بیرق موزمبیق یک مثلث سرخ موقعیت دارد که و نوک آن با دو نوک بالایی و پایینی بیرق منطبق هستند. در وسط این مثلث ستاره زرد قرار دارد که نشان ملی موزمبیق بالاتر از آن جابجا شده است.

سرود ملی: سرود ملی موزمبیق پدر وطن دوست داشتنی Lovely Fatherland نام دارد که شعر آن را Salomao Manhic و موزیک آن را کدام هنرمند ناشناس در سال 2002 ترتیب و تنظیم نموده اند. نشان ملی: خوشه جواری و ساقه نیشکر در دو طرف و بعد به ترتیب از بالا به پایین، ستاره سرخ، آفتاب در حال طلوع، تفنگ، کتاب و امواج آب.